

УДК 347.6

Левченко Х. – ст. гр. КА(б) - 31

Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя

ПРАВОВА ПРИРОДА ШЛЮБУ

Науковий керівник: старший викладач Грузин В.Я.

Шлюб являє собою складне соціальне явище в юридичному контексті. Бажаючи підкреслити певні особливості шлюбу як правового явища, можна охарактеризувати його як договір, союз, статус, інститут особливого роду або правовідношення комплексного характеру. Залишаючи осторонь неюридичні аспекти (почуття, любов, прихильність,..), можна дійти висновку, що шлюб являє собою спеціальний правовий статус осіб – сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у державному органі реєстрації актів цивільного стану, що ґрунтується на обоюдній вільній згоді сторін (згідно Статті 21 Сімейного кодексу України).

Правовий статус подружжя виникає після реєстрації, що вважається завершальним етапом складного юридичного процесу.

На мій погляд, варто погодитись з тим, що єдиним юридичним фактом, який тягне виникнення статусу подружжя, являється вступ у шлюб. Дану позицію необхідно визначити вірною з наступних підстав. По-перше, досягнення шлюбного віку не може включатись в юридичний склад, що породжує правовий статус подружжя, оскільки воно є ознакою, яка характеризує самого суб'єкта, і є якістю, невіддільною від нього.

По-друге, правовий статус виникає лише за відсутності таких юридичних фактів як споріднення, усиновлення, тощо. Включати ж відсутність юридичного факту в юридичний склад, що попереджує виникнення шлюбу, недоцільно.

По-третє, акт реєстрації шлюбу також не варто включати в юридичний склад, що тягне виникнення шлюбу, оскільки він не може розглядатись як самостійний юридичний факт. Справа в тім, що основне значення має виражена ззовні вільна згода осіб на укладення шлюбу, тобто угода про вступ до нього.

У закордонному праві угода про вступ у шлюб визначається договором. У вітчизняній юридичній літературі правова природа такої угоди викликає суперечності. Одні автори відносять її до двосторонніх юридичних актів сімейного права, інші – до правочинів. Ситуація ускладнюється тим, що питання про природу сімейно-правових актів є надто спірним в науці. Проте, я вважаю, що сімейно-правові акти не вписуються в рамки системи юридичних фактів цивільного права, що обумовлено особливим особистим характером сімейних відносин. Тому, хоча двосторонньому сімейно-правовому акту й притаманний вольовий момент, його не можна кваліфікувати як правочин. Договори ж, які подружжя можуть укладати між собою відповідно до Глави 10 СК України, регулюються нормами власне цивільного, а не сімейного права. І в результаті їх у подружжя виникають не сімейні, а цивільні права й обов'язки.

Підсумовуючи вищесказане, варто зазначити, що шлюб необхідно розуміти як особливе морально-етичне, психологічне, соціальне та правове поєднання чоловіка та жінки, що надає цим особам при вступі у шлюб спеціальний юридичний статус, цілий комплекс можливостей у вигляді прав, реалізації яких відбувається у рамках конкретних правовідносин і залежить від волі суб'єкта.